

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1149/2016
08.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Сава Војнов, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде и државне управе, чији је законски заступник Државни правобранилац, Београд, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1309/16 од 23.03.2016. године, у седници одржаној 08.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиле па **СЕ ПРЕНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1309/16 од 23.03.2016. године у делу става другог изреке тако што се делимично одбија жалба тужене и потврђује пресуда Вишег суда у Београду П 847/15 од 03.12.2015. године, у делу става првог изреке за још износ од 800.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом на наведени износ од 03.12.2015. године до исплате на име накнаде за душевне болове због неоснованог лишења слободе рехабилитованог лица.

У преосталом делу ревизија тужиле **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1309/16 од 23.03.2016. године и ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду П 847/15 од 03.12.2015. године тако што се обавезује тужена да тужили на име накнаде трошкова целокупног парничног поступка плати износ од 106.500,00 динара, у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 847/15 од 03.12.2015. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужили на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе рехабилитованог лица исплати износ од 2.000.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.12.2015. године до исплате. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле преко досуђеног до траженог износа од 6.000.000,01 динар, односно за износ од 4.000.000,01 динар, са законском затезном каматом од 03.12.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка од 61.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1309/16 од 23.03.2016. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става I изреке којим је обавезана тужена да тужили на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове

због лишења слободе рехабилитованог лица исплати износ од 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.12.2015. године до исплате и у ставу другом изреке, а жалбе тужиле и тужене у том делу су одбијене као неосноване. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да јој тужена на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе рехабилитованог лица исплати још износ од 1.300.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.12.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је обавезана тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 19.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ...), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилин отац ББ ухапшен је 27.02.1947. године и осуђен је на 12 година затвора. На принудном раду, у тешким условима, у затвору на Проклетијама, Високим Дечанима и у Борском руднику био је 8 година и 9 месеци, након чега је помилован и дошао у ... Када јој је отац ухапшен тужиле (рођена ... године) је имала непуних ... година. Тужиле није видела оца све док се није вратио у ..., а када је ухапшен остала је са мајком, бабом, дедом, стрином и њеним сином. У школи је имала проблема јер су јој се деца ругала, избегавала је, говорила су јој да је кулакиња, а наставници су је позивали у канцеларију и испитивали за оца. Тужилин отац је преминуо ... године, а тужиле је 24.01.2015. године поднела захтев за рехабилитационо обештећење. Решењем Вишег суда у Панчеву Рех 212/14 од 11.09.2014. године утврђено је да је пресуда Окружног суда у Панчеву К. 100/947 од 20.02.1950. године ништава у целини од доношења и да су ништаве све њене правне последице, због чега се рехабилитовано лице ББ сматра неосуђиваним, а време проведено на издржавању казне почев од 27.02.1947. године сматра се неоснованим лишењем слободе.

По оцени Врховног касационог суда, побијана одлука у одбијајућем делу захтева за накнаду нематеријалне штете је делимично заснована на погрешној примени материјалног права. У преосталом делу наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Одредбама члана 7. тачка 5. Закона о рехабилитацији („Службени гласник РС“ број 92/11) прописано је да, поред других лица, захтев за рехабилитацију могу поднети и деца лица из члана 1. став 1. овог закона која су за време трајања повреде права и слободе родитеља, рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена или за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља. Према члану 26. став 3. истог закона

рехабилитовано лице и лице из члана 7. тачка 5. овог закона има право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Тужиља, као лице коме је било ускраћено родитељско старање у дужем периоду, према цитираним одредбама има право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе сада покојног оца. Оцењујући утврђене околности конкретног случаја: да је отац тужиље лишен слободе у време када је тужиља имала непуних ... година, да је 8 година и 9 месеци била лишена очевог присуства, његовог старања, издржавања, пажње и љубави, да је током одрастања и школовања постојала свест и негативан однос околине због боравка њеног оца у затвору и да су се последице очеве осуде свестрано одразиле на личност и живот тужиље, Врховни касациони суд налази да досуђени износ накнаде нематеријалне штете од 700.000,00 динара није адекватан значају повређеног добра тужиље и циљу коме накнада служи. Стога су нижестепене одлуке преиначене и применом члана 200. ЗОО тужена обавезана да поред досуђеног износа тужиљи исплати додатни износ од 800.000,00 динара. Наведени износ са раније досуђеним износи укупно 1.500.000,00 динара и представља правичну накнаду којом ће се постићи сатисфакција тужиље за претрпљене душевне патње. Тужиљи је на основу члана 277. ЗОО досуђена и камата на наведени износ од доношења првостепене одлуке до исплате.

Тражени износ на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе преко досуђеног превазилази критеријуме правичне накнаде и Врховни касациони суд је ревизију у преосталом одбијајућем делу потраживања по овом основу одбио као неосновану, водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде у ставу првом на основу чл. 416. став 1. ЗПП, а у ставу другом на основу члана 414. став 1. истог закона.

Услед делимичног преиначења нижестепених одлука на основу члана 165. став 2. у вези чл. 153. и 154. ЗПП извршена је корекција одлуке о трошковима поступка сразмерно успеху у спору, тако што је тужиљи досуђена накнада трошкова за нужне процесне радње заступања од стране адвоката у првостепеном поступку, као и за састав жалбе и ревизије, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић